HActenus in genere Hispaniam descripsimus; nunc postulat Methodus, ut speciatim & per partes eam perambulemus. Varie a variis fuisse divisam in generali descriptione diximus. Nos vero Partium Hispaniæ, quo ordine methodoque ab Hondio delineantur, descriptionem, quam poterimus fidelissimè, proponemus. Eam sex Tabulis absolvit, hoc ordine. In prima describitur *Portugallia*, in secunda *Biscaia*, *Guipuscoa & Legio*. In tertia *Castella Vetus & Nova*. In quarta *Andalusia*, ubi & *Conventus Hispalensis & Gades*. In quinta *Valentia*. In sexta *Aragonia & Catalonia*. *Portugalliam*, quæ primo loco se offert, *Lusitaniam* Veteres dixere. *Lusitaniæ* autem Ptol. & aliis, quæ Appiano *Lisitania*, nomen impositum tradunt M. Varro & Plin. ab *Luso* Liberi filio, *Lysaque* cum eo bacchante: Lusitaniam enim dici, tanquam *Lusi* regionem. Marcianus putat *Lusitaniam* appellari ab fluvio cognomine, qui nunc forte *Tagus*. *Portugalliam* quidam sic nuncupatam volunt a *Portu Gallorum*. Andreas Resendius, cujus sententiam sequuntur alii docti, *Portugalliæ* appellationem manasse notat a *Portu Cale*. Cæterum *Portugallia* hodie, si terræ latitudinem ab Meridie Septentrionem versus spectemus, major est quam *Vetus Lusitania*; sin ab Occasu in Ortum, longitudinem, minor. *Portugallia* vero hoc ævo versus Boream excurrit supra Confluentes Minium Aviamque ad Opidum usq; Ribadaniam, in Aviæ ripa positum: qua parte Galæciam spectat: ductaque hinc in ortum Linea ad Mirandam usque ad Durium collocatam: inde vero Meridiem versus recto ferè progressu facto ad ostia Anæ fluvii, quo latere Castellæ, Extremaduræ & Andaluziæ est confinalis: ad Notum & Occidentem Atlanticum respicit Oceanum, adeo ut ambitus ejus censeatur esse Io cccxxc milliarium. Optima in hac regione Aëris temperies, ac Cœli serenitate atque ubertate præstat. Abundat Vino, Oleo, Malis aureis, Citreis, Amygdalis, Melle, Cera. Ac fructus quos hæc regio producit bonitate antecellunt fere omnibus qui in locis finitimis nascuntur. Et quamvis Incolæ non tantum Frumenti ex agris suis colligant, ut ipsis ad victum sufficiat: tamen ex Gallia & Germania quantum opus habent, advehitur. Plurima alit hæc regio Animalia, Equos inprimis magno numero, tantæ velocitatis agilitatisque, ut vento conceptos fabularetur, imo crederet Antiquitas. *Portugalliæ Regnum* primũ circa annum CIOC initium habuit. Ad id enim usque tempus sub Hispaniæ nomine censebatur. Primum Regum Lusitanorum Progenitorem Fasti commemorant *Henricum* Ducem Lotharingiæ, Comitem Limburgium, virum animo magnum manuque promptum: qui Laribus in Hispaniam translatis, *Tyresiam* duxit *Alphonsi* VI Castellæ Legionisque Regis Filiam, accepta in dotem ea Galæciæ Lusitanięque parte, quæ nunc Portugallia: quam non ita pridem ipsemet sua virtute ex Saracenorum & Maurorũ servitute vindicerât. Defuncto circa annũ CIO CXII Patri successit *Alphonsus* I, qui Portugalliæ se Ducem appellans, Regis titulum ab exercitu accepit anno CIO CXXXIX, victoriam consequutus in Agro Orichiensi contra Ismarium, & alios quatuor Saracenorum Maurorumque Reges: quinq; Scutorum insignia facti monimentum posteris relinquens. Successerunt huic recta fere linea *Sanctius*, *Alphonsus*, II, *Sanctius* II, *Alphonsus* III, *Dionysius*, qui primus Algarbiorũ Regis Titulũ usurpare cœpit, Alphonsus

Regiõ.
Nomina unde deducta.

Situs.

Cœli temperies & soli fertilitas.

Imperium majorum.

1110
secundi
Mynae Sant.